

рия. Творби: една симфония, единъ концертъ за цигулка съ оркестъръ, нѣколко опери, малки цигулкови композиции, пѣсни.

Модерато, ит. *moderato* — умерено (темпово означение).

Модулиация — *modulation* — се нарича преминаването отъ една тоналностъ въ друга. М. бива: **проходяща** — когато става едно кратковременно отклонение отъ първоначалната тоналностъ — за да последва веднага възвръщане къмъ нея, и **сжщинска** — когато преминаването въ друга тоналностъ се задържа за по продължително време. М. се намерва или назначава въ мелодията чрезъ знаковетъ за измѣнение $\sharp$ $\flat$ (алтерации), но може, при близки преходи (въ паралелна), и да не се срещне въ нея знакъ, който да я назначава. М-та става, или се основава, на родството на тоналноститъ, но се извършва и чрезъ умаленитъ и увеличени тризвучия и септакорди, алтерованитъ акорди чрезъ енхармоничното измѣнение на тоноветъ. Максъ Регеръ използва като много хубаво срѣдство за М. „неаполитанския секстакордъ“ (гл. т.) и акорда на „дорийската секста“, (гл. т.) — въ своята „Beiträge zur Modulationslehre“.

Модусъ, лат. *modus*, фр. *mode* — тоналностъ, гласоветъ въ църковната музика, напр.: М. *authenticus* — автентична тоналностъ, М. *dorius* — дорийска тоналностъ (гласъ), (гл. Църковни гласове); при мензурната музика — ритмичната схема, която служи за образуване на мелодията, напр.: $\blacksquare$ $\blacksquare$ — трохеиченъ

размѣръ; $\blacksquare$ $\blacksquare$ — ямбиченъ и пр.;

при мензурата музика М. опредѣля и трайността на *Longa* и *Maxima*.

Мозеръ, Андреасъ — Moser, Andreas — цигуларъ-педагогъ и музикаленъ писателъ, род. 29 ноемв. 1850 въ Землинъ (сега Югославия), умр. 7 окт. 1925 въ Берлинъ, ученикъ на Йоахимъ, чийто асистентъ става, а покъсно (1900) — и професоръ въ Берлинската висша школа. Трудове: „Методика на цигулковата игра“ въ 2 части, „Техника на цигулковата игра“ (1925), („Цигулкова педагогия“)

и „История на цигулковата игра“ — (1923). Издалъ цигулкови концерти и партити, съ Хуго Бекеръ — Моцартови и Шубертови квартети, съ Йоахамъ — Бетховенови квартети. Освенъ това, писалъ и една биография на Йоахимъ — въ 2 части.

Мозеръ, Рудолфъ — Moser, Rudolf — талантливъ швейцарски композиторъ, род. 7 ян. 1892 въ Нидерюцвилъ (Сенъ Галенъ), училъ въ Лайпцигската консерватория при Регеръ, Кленгелъ и Ситъ, после — при Зутеръ, Хуберъ и Лауберъ въ Базелъ, където живѣе като инструменталистъ (чело) и педагогъ. Творби: сюита за оркестъръ, „Концерто гресо“, и малка сюита за струненъ оркестъръ, концертъ за органъ съ струненъ оркестъръ, соната и две сюити за цигулка и пиано, сюита за флейта и пиано, 2 сюити за цигулка и чело, соната за хорна и пиано, едно клавириуо, 4 струнни квартета, „Пѣсень на слънцето“ — за соли хоръ, оркестъръ и органъ, „Ковачитъ на свободата“ — за алт-соло, мъжки хоръ и оркестъръ, нѣколко опуса композиции за органъ, пѣсни за мъжки и женски хорове и др.

Мозеръ, Францъ Йозефъ — Moser, Franz Joseph — композиторъ, род. 20 мартъ 1880 въ Виена, ученикъ на Виенската консерватория — Льове, Греденеръ, Фуксъ и Мандичевски; контрабасистъ въ Виенската опера, корепетиторъ въ Мюнхенската, после преподавателъ въ „Новата виенска консерватория“, 1919 професоръ въ тамошната академия и, сжщевременно — контрабасистъ въ държавната опера, а отъ 1926 — неинъ хордиректоръ. Творби: 4 симфонии, една симфония за 9 солови инструмента, сюита за 17 духови инструмента, две сюити за струненъ оркестъръ, единъ „Симфониченъ прологъ“ за голѣмъ оркестъръ, 4 струнни и единъ клавиръ-квартети, една цигулкова соната, две меси, клавирни творби, пѣсни съ пиано и оркестъръ, хорове и др.

Мозеръ, Хансъ Йоахимъ — Moser, Hans Joachim — пѣвецъ (басъ) и даровитъ музикаленъ изследвателъ, род. 25 май 1889 въ Берлинъ, училъ отначало при баща си (Андреа М., гл. т.), после при Робертъ Канъ, а